

בש"פ 2674/17 - מדינת ישראל נגד עפאף גילאוי

בבית המשפט העליון

בש"פ 2674/17

כבוד השופט מ' מזוז
מדינת ישראל

לפני:
המבקשת:

נ ג ד

עפאף גילאוי

המשיבה:

בקשה שמינית להארכת מעצר מעבר לתשעה חודשים
לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה -
מעצרים), התשנ"ו-1996

עו"ד קרן רוט
עו"ד אורית חיון

בשם המבקשת:
בשם המשיבה:

החלטה

1. בקשה להארכת מעצרה של המשיבה לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 בתשעים ימים החל מיום 1.4.2017, או עד למתן פסק דין בתפ"ח 18312-10-14 בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, לפי המוקדם.

2. ביום 12.10.2014 הוגש נגד המשיבה כתב אישום המייחס לה עבירות של רצח, מסירת ידיעות כוזבות ושיבוש מהלכי משפט. על-פי המתואר בכתב האישום, בחודש אוגוסט 2014 גמלה בלבה של המשיבה החלטה להמית את רים מוסלמי (להלן: המנוחה) על רקע קיומו של קשר רומנטי בין המנוחה לבין בן-זוגה של המשיבה, מוחמד אבו אלקיעאן (להלן: אבו אלקיעאן). כתב האישום מפרט עמוד 1

מהלך מורכב ומניפולטיבי שטווחה המשיבה, כולל באמצעות שניים מחבריה, שבסופו המיתה את המנוחה והשליכה את גופתה במקום פתוח. בהמשך אף נקטה בפעולות שונות לשיבוש החקירה ולהכשלתה, וכן העלילה על אבו אלקיעאן, כמי שכביכול ביצע את הרצח, על-ידי הטמנת חלקים מגופת המנוחה וחפצים שלה ברכבו - מהלך שבעקבותיו נעצר אבו אלקיעאן למשך כ-5 שבועות.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרה של המשיבה עד לתום ההליכים נגדה. ביום 3.12.2014 הסכים בא-כוחה של המשיבה לקיומן של ראיות לכאורה ולמעצרה, תוך שמירת זכותה להגיש בקשה לעיון חוזר בעתיד, ככל שיהיה כרוסום בראיות ותימצא חלופת מעצר מתאימה. נוכח הודעת בא-כוחה של המשיבה, הורה בית המשפט על מעצר המשיבה עד לתום ההליכים נגדה.

4. ניהול משפטה של המשיבה התארך עת רבה וחלו בו עיכובים ממושכים מסיבות שונות. עקב כך נדרש בית משפט זה שוב ושוב לבקשות להארכת מעצרה, חלקן בהסכמתה.

5. במסגרת הבקשה החמישית להארכת מעצרה של המשיבה, נעתר בית משפט זה להארכת המעצר, אך זאת בכפוף לכך שייערך למשיבה תסקיר שייבחן אפשרות לשחררה לחלופת מעצר בפיקוח במקלט לנשים מוכות, שעל בסיסו תוכל המשיבה להגיש בקשה לעיון חוזר בתנאי מעצרה (בש"פ 5050/16, מיום 10.7.2016). תסקיר כאמור הוגש ביום 31.7.2016, אך הוא נמנע מלהמליץ על שחרורה של המשיבה לחלופת מעצר במקלט לנשים מוכות, נוכח הערכת שירות המבחן כי קיימת רמת סיכון גבוהה למעורבות המשיבה באירוע אלים כלפיה או מצידה, ולאור ההוראה הברורה לפיה מקלטים לנשים מוכות אינם מיועדים לשמש חלופת מעצר או מעצר בתנאים של פיקוח אלקטרוני.

6. הבקשה השישית להארכת מעצר המשיבה נדונה בפני ביום 29.9.2016. באותה עת הייתה המשיבה עצורה מזה כשנתיים ימים, כאשר ההתקדמות במשפטה הייתה מוגבלת, ובתקופת ההארכה המבוקשת לא היה קבוע למעשה כל דיון בתיק. בהחלטתי שניתנה בו ביום מתחתי ביקורת על קצב התנהלות ההליך והוריתי כי ייערך תסקיר נוסף בעניינה של המשיבה, במסגרתו תיבחן חלופת מעצר שתציע המשיבה, ולא דווקא חלופה מוסדית, וכי התסקיר יוגש לבית המשפט המחוזי אשר ידון בו במעמד הצדדים בגדר בקשה לעיון חוזר, ויקבל החלטה בהתאם למכלול הנסיבות הרלבנטיות. בכפוף לכך התקבלה הבקשה להארכת מעצרה של המשיבה ב- 90 ימים נוספים (בש"פ 7401/16).

ביום 12.12.2016 הוגש תסקיר בעניינה של המשיבה, אשר בחן שתי חלופות מעצר ומספר מפקחים שהוצעו על-ידה. שירות המבחן מצא כי חלופות המעצר שהוצעו אינן יכולות לספק מענה הולם לרמת הסיכון הגבוהה הנשקפת מן המשיבה, וכן פסל את כל המפקחים שהוצעו, ושב על המלצתו להותירה במעצר על לתום ההליכים נגדה. לאחר דיון במעמד הצדדים בתסקיר שהוגש ובבקשה לעיון חוזר מטעם המשיבה, ניתנה ביום 9.1.2017 החלטת בית המשפט המחוזי (השופט ב' שגיא), בה דחה את הבקשה לעיון חוזר בתנאי מעצרה של המשיבה. בית המשפט קבע כי נוכח המסוכנות "גבוהה ביותר" הנשקפת מהמשיבה והחשש הממשי לשיבוש הליכים, "נדרשות נסיבות יוצאות דופן וחלופת מעצר הדוקה במיוחד על מנת שניתן יהיה להבטיח את ביטחון הציבור ולהורות על שחרורה", ובמקרה דנן תסקיר שרות המבחן אינו ממליץ על שחרור לחלופה, ואין הצדקה במקרה זה לסטות מהמלצת שירות המבחן. עוד ציין בית המשפט כי קצב התקדמות המשפט הואץ מאוד.

ערר שהגישה המשיבה על החלטה זו נדחה ביום 1.3.2017 על-ידי בית משפט זה (השופט נ' הנדל - בש"פ 1223/17), משנמצא כי לא נפל פגם באיזון שערך בית המשפט המחוזי בין השיקולים השונים.

7. בהמשך לכך אושרה גם הבקשה השביעית להארכת מעצרה של המבקשת (בש"פ 10055/16, מיום 13.3.2017). בית משפט זה קבע כי הגם שהמשיבה מצויה במעצר תקופה ארוכה ביותר, הנתונים שהוצגו לפניו מלמדים על האצה בקצב התנהלות התיק העיקרי, ודאי ביחס למצב בעבר, ומצא כי המסוכנות הנשקפת ממנה והיעדר חלופה מתאימה מובילים למסקנה כי אין מקום להורות על שחרורה בשלב זה.

8. בבקשה המונחת לפני, להארכה שמינית של המעצר, טוענת המדינה כי ההליכים בתיק הואצו מאוד במהלך תקופת המעצר הנוכחית, ופרשת התביעה מצויה לקראת סיום. עד היום התקיימו 25 מועדי הוכחות בהם נשמעו 54 עדי תביעה, וכן הוגשו בהסכמה חומרים שונים שייתרו שמיעת עדים נוספים. לתקופה הקרובה, עד ליום 10.5.2017, קבועים עוד 8 מועדי הוכחות. נותרו רק 6 עדי תביעה וצפוי כי פרשת התביעה תסתיים עד חג הפסח או בישיבה הראשונה שלאחריו, ובית המשפט קבע את חודש מאי הקרוב כתאריך יעד לסיום המשפט. נטען כי התיק מצוי כעת בישורת האחרונה, ונוכח המסוכנות הגבוהה הנשקפת מן המשיבה, הנלמדת מהמיוחס לה בכתב האישום הקשה, מעברה הפלילי ומתסקירי המעצר שנערכו בעניינה, אין מקום לחלופת מעצר. לבסוף נטען כי נסיבות המקרה והעונש הצפוי למשיבה אם תורשע, מבססים אף חשש של ממש להימלטותה מן הדין ולשיבוש מהלכי משפט.

9. בדיון שלפני הפנתה באת-כוח המדינה לנימוקי הבקשה המפורטים, תוך שהודגש כי המציאות כיום מבחינת התנהלות ההליך שונה לחלוטין מזו שבעבר, וכי הקצב הואץ מאוד וניתן לראות את הסוף. כן הוגש מידע חסוי סודי שהוצג בפני בית משפט קמא.

מנגד, טענה באת-כוח המשיבה כי לא ניתן להתעלם ממשך הזמן הממושך מאוד בו מצויה המשיבה במעצר. לטענתה, חלוף הזמן הוא הנושא שבמוקד הדיון, שכן נקודת האיזון משתנה עם חלוף הזמן, והגיעה העת לבחון חלופת מעצר או מעצר בפיקוח אלקטרוני מתוך גישה מקילה יותר עם המשיבה. עוד נטען כי אין סיכוי שהמשפט יסתיים בהארכה הנוכחית אף שאין ספק שקצב ההליך הואץ מאוד.

דיון והכרעה

10. אין ספק כי התמשכות ההליכים בתיק זה מטרידה. ואולם, לאחר בחינה כוללת של הדברים, אני רואה מנוס מאישור הבקשה להארכת המעצר.

11. עמדתי לעיל על השתלשלות הדברים. המקרה הוא חריג לא רק בהיבט של התמשכות ההליך אלא גם בהיבט של הערכים של ביטחון הציבור ותיקנות ההליך המשפטי עליהם מבקש להגן מעצרו של נאשם עד תום ההליכים. המסוכנות הנשקפת מן המשיבה - כפי שזו נלמדת ממעשיה המפורטים בכתב האישום ומתסקיר שירות המבחן - היא ברמה גבוהה ביותר. המשיבה מואשמת גם בשיבוש מהלכי משפט, ואף קיים חשש ממשי להימלטות מן הדין. חששות וסיכונים אלה מקבלים חיזוק נוסף מהחומר המודיעיני החסוי.

12. המשיבה עומדת לדין כאמור בעבירת רצח קשה, לה התלוו גם מעשי שיבוש חמורים. כידוע -

"רק במקרים נדירים ביותר ויוצאי דופן, ניתן יהיה להסתפק בחלופה למעצרו של מי שמואשם בעבירה של רצח בכוונה תחילה, שהיא החמורה שבעבירות. מטבע הדברים, אדם המסוגל לבצע רצח, מסוכן הוא לביטחון הציבור, וקשה ביותר להפריך חזקת מסוכנות זו. אדם שאינו בוחל אף בפגיעה בערך הבסיסי והאוניברסאלי של קדושת החיים, אינו ראוי לאמון שהחברה נותנת באדם המשוחרר בערובה - שיקיים את תנאי שחרורו. מקום בו לכאורה הנאשם רצח אדם - אין להניח כי צווי בית המשפט יהיה בהם להטיל עליו מורא. את הסיכון מפניו של הנאשם שפגע בערך הנעלה מכל הערכים - יש להטיל על הנאשם ולא על סביבתו. זאת ועוד, אדם הנאשם בעבירה שדינה מאסר עולם חובה, אף אינו נתון למוראו של עונש נוסף בגין עבירות שיבצע בעת היותו משוחרר בתנאים. משודע הנאשם כי אם יורשע, דינו לכלות ימיו בין כתלי בית הסוהר - ספק רב אם יש דבר שירתיעו מלחזור על מעשיו כדי להימלט מן הדין או למען מטרה אחרת" (בש"פ 2646/97 עודה נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(1) 528-527 (1997); כן ראו: בש"פ 6910/13 מדינת ישראל נ' קבלאן, פסקה 17 (17.10.2013); בש"פ 3517/14 מדינת ישראל נ' ג'ורבאן, פסקה 13 (25.05.2014); ובש"פ 4053/13 פטר נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (17.6.2013)).

13. אכן, התארכות משמעותית של ההליך עשויה להצדיק בחינה של אפשרות לחלופת מעצר או מעצר בפיקוח אלקטרוני גם מקום שמלכתחילה אין הצדקה לכך (בש"פ 828/04 מדינת ישראל נ' בוטביקה, פסקה 7 (30.1.2004) והאסמכתאות שם). ואומנם במקרה דנן, למרות הנסיבות החמורות מאוד, נבחנה כאמור האפשרות לחלופת מעצר בעניינה של המשיבה, וזאת לאור ההתמשכות הבלתי סבירה של ההליך בעניינה, אך לא נמצאה חלופה מתאימה, ואף המפקחים לא נמצאו מתאימים. למותר לומר כי למשיבה שמורה האפשרות, ככל שיחול שינוי נסיבות מתאים, ליזום בחינה נוספת של האפשרות לחלופת מעצר, ככל שתוכל להצביע על חלופה ומפקחים שיש בהם כדי לאיין את המסוכנות הגבוהה לפגיעה בה ומצידה ולחששות לשיבוש הליכים ולהימלטות מן הדין.

14. בינתיים, כפי שפורט, הואצו מאוד ההליכים בתיק ונקבעו דיוני הוכחות רבים וצפופים, ופרשת התביעה לקראת סיום, ויש לקוות כי הליך ההוכחות כולו אכן יסתיים במועד היעד שקבע בית משפט קמא או בסמוך לכך.

15. לכך יש להוסיף כי החלטה על הארכת מעצרה של המשיבה ניתנה על-ידי בית משפט זה אך לפני פחות משבועיים (בש"פ 10055/16, מיום 13.3.2017).

16. בנסיבות אלה אין כאמור מנוס מלהיעתר לבקשת המדינה להארכת מעצרה של המשיבה.

אשר על כן, אני מורה על הארכת מעצרה של המשיבה בתשעים ימים החל מיום 1.4.2017, או עד למתן פסק דין בתפ"ח 18312-10-14 בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, לפי המוקדם.

ניתנה היום, כ"ט באדר התשע"ז (27.3.2017).

ש ו פ ט